

פרטי כל מט' כ"ט
מיטיבת ועדת הכלכלה
מיום י"ז סיון תש"י 12.6.1950
בשעה 11.00

חברי הוועדה הנוכחים:

- היו"ר ס. בדר .
- ח. לנדאו .
- ט. גורן .
- ה. פורדר .
- ט. לביא .
- צ. יהודה .
- ס. אונא .
- א. מזור .
- א. ריקנטל .
- א. בהיר .

מזמנים:

ד"ר א. ל. גרינבוים - מטעם המחלקה
למחקר כלכלי שעל ידי משרד
ראש הממשלה.

מר ונבר - מטעם המחלקה למחקר כלכלי
שעל ידי משרד ראש הממשלה.

סדר - היו"ר סקירה על תכנית הפיתוח לארבע שנים - 1950-1953.

היו"ר ס. בדר:

פותח את הישיבה.
אני מוסר את רשות הדבר, ללא הגבלה
של זמן, לד"ר גרינבוים להצאה על תכנית הפיתוח לארבע שנים. לפני כן
ברצוני לבקש את ד"ר גרינבוים, שנוסף על כל החומר אשר חשוב
שנקבל אותו מואר ומוטבר, יאשר לנו מה הם עקרונות ההגשמה שעמדו
בפניו שנתגדר את התכנית הנ"ל.

ד"ר גרינבוים:

דבותי, אני מצטער שלא קבלתם את החוברת.
אילו קבלתם חוברת זו, הייתם מקבלים גם
מכתב לוואי בו כתוב שזו היא הצעתי ועדיין לא נתקבלה על ידי הממשלה;
זאת אומרת הצעה שעומדת לדיון. התנאים המוקדמים שאני קבלתי לפני
שנה, אחרי קבלת קווי היסוד של הממשלה על ידי הכנסת, היו:

א. הכפלת האוכלוסיה.

אני הנחתי שכמסך 4 השנים תגדל
האוכלוסיה ב-800 אל נפש, מבלי לתת, או להגיע זעה טוחלטת כמה

כמה מזה עולים וכמה רבוי טבעי. אני הנחתי שהיטוב לתרבה במסך
4 שנים ב-800 אלף נפו; 200 אלף נפש לשנה. זאת אומרת; מטליון נפש
במטוצע בשנת 1948 עד טליון שטונה טאות אלף בשנת 1953. זה היה
התנאי הראשון. התנאי האוקדם השני היה:

שמירה על דרגת החיים.

כאשר ראש המטטלה דבר אתי על ענין זה
אמרתי לו שיטנן 2 אטכולות לפיתוח הארץ; אטכולה אחת אומרת טצריך
לקדם כראש וראטונה את החרוטת היות והטקעות החרוטת היות נטוכות
מהטקעות בחקלאות. על זה השיב לי ראש המטטלה: "אין לנו אלא לפתח,
לתת זכות בכורה לחקלאות, כי אנו צריכים לתפוס את הטטחים הריקים
בגליל ובנגב. דבר זה דרוש לנו טטעטים פוליטיים אטטרטגיים ומטום.
כך אני רואה צורך טלפחות 20% של האוכלוסייה יתקיימו על החקלאות.
זה כבר קובע במידה מטויטת אטכולה שניה והיא - המטורת הציונית
היטנה תפיטת הקרקע החקלאית. עובדות אלו קנבעות בטדה מטויטת את
דרגת החיים. היות ואיננו יכולים ליצר חטאה וביצים באותו מחיר
טמיצרים הטורקים, עלינו להרחיב את החקלאות ועלינו להטטט בתוצרת
החקלאית. מטום כך; אט בתכנית כלולה טכטה של 100 לירות הוצאה
על טזון לראש, צריכים להנין טטאה לירות אלו טבטאות מטדה ההולכת
וגוברת תוצרת טקוטית ובאותה מידה אט קונים פחות תוצרת זאת אומרת
טתזונה טבחינתה הכטפית טטאר יציבה, אבל טכחינה ריאלית יתכן טהיא
תוד באותה מידה טחקלאות לא טטפיק להוריד את הוצאות היצור. ראש
המטטלה הוסיף ואמר: "אנו צריכים לטאוף לא כל כך להדמת דרגת החיים הכללי
אלא יותר לטיווי דמת החיים". לכן, הכנטת לטוך התכנית, הרחבת
הטירותים הטוציאליים, בטוח טוציאלי, חנוך חנט וטירותי בריאות
זולים יותר טטטר בטוק החופטי. אטצעע נוסף לטיווי דרגת החיים הוא-
להנדיל את הטטים היטירים במידת האפשרות, ולא את הטטים הכלתי
יטירים, בתקציב המטטלה והדטויות הטקוטיות. טגטה זו טתבטאת בזה,
שלפי המטפירים בחוברת היה נטל הטטים היטירים בשנת 1949 - 13 1/2
לנפש ולפי התכנית יעלה הנטל בשנת 1949/50 ל-16 ל"י לנפש ובשנת
1953 ל-20 1/2 ל"י לנפש.

מטרות התכנית הן 3: א. כל תכנית

פתוח צריכה לטאוף לתת פרנטה ותעטוקה טלאה. למעטה נותנות התעטוקות
המפורטות בתכנית בשנת 1950 רק 95% של היטוב. זאת אומרת כ-23 אלף
מפרנטים בכוח יטארו בטלים. הטבה העקדית לכך היא, טאין לנו מטפיק
טלט וחטרי בנין אחרים כדי לזרו את הטיכוניט והבניה, טבלי לדבר
על חוסר נפוועלי בנין טוטחים. בשנת 1951 תהיה למעטה, תעטוקה כמעט
טלאה, אולם צריך להנין, טהטנת המטרה הזאת, טל תעטוקה טלאה, היא
הודות לעובדה טהבניה תעטיקה בטקוט 6% של המפרנטים בכוח בשנת
1949, 8% בשנת 1950 ו-13 1/2 בשנת 1953. התעטוקה בבנין, מטבע הדברים,
היא ארעית ולא הטתרטות. אי אפשר להגיד, טעולה העובד בטלילת כביט
או בהקטת טיכוון, ניקלט טפני טאחרי טהבנין נגטר והכביט נטלל, הוא
מחוסר עבודה, חוץ טאותם הפועלים הדרוטים לתיקון הבנינים ולחדוש
הכביטים. הגרעין היציב של פועלי הבנין לפי הוטיון בעבר הוא בערך
5-6% של כלל העטוקים. לכן, ברור הדבר טאט 13 1/2% יהיו עטוקים
בבניה ועבודות צבוריות יט צורך להכטיר כבר עכטו כ-8% של פועלי
הבנין למקצועות יציבים אחרים. למעטה, יתכן טאד, טפעולות הבניה
חמטכנה גם מעבר לשנת 1953, היות ולפי התכנית יקטו במטך 4 טניט
320.000 יחידות דיור; בטנה הראטונה 80.000 ובטנה האחרונה 120
אלף יחידות דיור. 320 אלף יחידות דיור לא טמפקנה ליטוב של
1.800.000 נפש ביחוש בטיט לב, טכבר היות קיים חוסר בדיקות. ז

דבר זה... של התכנית... נכונה נוכחו היטרה הבניה.
לתכנית פיתוח אפטר לגטת. טתתי גיטות;
בנייה טיט לי 100 אלף ל"י הון הטקעה,
אני יכול לטאול: מה אוכל לעטות באופן היעיל ביותר בטכום כסף זה;
בטופו של דבר כטה אנטיט אוכל לקלטט בארץ? או אפשר לבטת לבעיה
בצורה אחרת ולטאול את עצמי: הוטל עלי תפקיד לקלוט 100 אלף עולים,
מהו הון הטקעה הדרוש לי לבצוע תפקיד זה.

היות ועלי לדאוג להעסקתם ל-800 אלף נכסות נוספות ירוא אצלנו
הון השקעה כחוצאה של כל החכנית ולא כחוצה מוקדמת. זאת
אומרת, ה-500 אלף מליון ל"י שהגעת אליהם בתור סך ההשקעה אינם
הגבלה לכל נכש אלא זו היא חוצאה על חשבונית בכל ענף וענף אשר
לפיהם עשיתי את החישוב. מחוץ 500 אלף מליון ל"י רק 200 אלף
מליון הם השקעות פנימיות והיתר כלומר 300 אלף מליון ל"י השקעות
מחוץ כנגד דעה זו יכולה לבוא הטענה: כיצד נשיג את ה-300 אלף
מליון ל"י מהחוץ? אמנם הטנה נשיג 70 מליון ל"י הודות לזה שנקבל
את יתרות הסטרלינג והמלוח האמריקני, אולם בשנים הבאות אין כל
סכויים לקבל מלוח נוספים. על טענה זו יכולתי להסתפק בתשובה
שהחלטה הממשלה ותסאי ראש הממשלה עומדות וקיימות, אבל נדמה לי
שיש נמוך נוסף: כל האנשים הבאים מחו"ל לנו שהאמריקה כל המסקיעים
בכוח דורש מאתנו חכניות אכסוריות ואיכסוריות חכניות מושגיל דורש
מארצות אירופה תכנון וכך גם ביחס אלינו. אם לא נביא להם חכניות
המקבלת על הדעה לא נקבל מהם ולא כלום. זאת אומרת, החכניות עצמה
יוצרת במדה מסוימת את החכאי המוקדם לגיוס הון נוסף למחונה.
זו היא המטרה הראשונה "העסקת מלוח".

המטרה השנייה היא שהחכניות צריכה
להיות אכסוריות, כי בלי הרחבת היצור ניתן להעסיק את
ה-800 אלף נכש נוספות. החכנית אינה יכולה להועקב בגלל הנמוך,
אם יבוא הון מחו"ל מתן של הדעה, יבוא הון מחו"ל זו היא
חוצאה של החכנית. במדה מסוימת מקילה החכנית על המטרה "גיוס
הון נדרוש".

מה הם הכיוונים אשר בהם מתכוונת
הוב נית להשיג את הרחבת היצור. ראשית, הגישה המתקבלת על הדעה
ביותר היא להגיד: יש לך 800 אלף מיליון נוספים, תיצור יותר להם
בגדים, זאת אומרת, יותר נכסי תצרוכת, גישה זו אינה נוחת
אפשרות של פיתוח, כי אם אני מרכי את כל האמצעים בשטח התצרוכת
לא יטארו הסכונות. התכוונות הט חרומה של החכנית הלאומית
למימון החכנית. מטרה כך הדגש אינו צריך להיות על התצרוכת
לגולגלת. לעומת זה משתדלת החכנית להרחיב את היצור של המרים
תצאית אר עד כה הבאנו אותם מחו"ל, כמו: גרעניות, סוכנות
לחקלאות, גרעיני שמן וכו'. גם בשטח התעשייה, אינו חושבים ליצר
את המרי הגלח בארץ, בשלב ראשון נביא את חלקי הסכונות מחו"ל
ונרכיב אותם בארץ, אבל אני משוכנע שבשלב יותר מאוחר ייצר
את חלקי הסכונות בארץ. כן נכתה תעשיות יחודי הגון: ענפי יסוד
בשטח התעשייה, ענף המתכת וכו'.

המטרה השלישית של החכנית כבר
כלולה כאילו בשתי המטרות הראשונות, והיא, להקטין במידה
האפשרית את תלותנו בחו"ל. את ניצור את החומרים הנחוצים, את
חלקי הסכונות ולבסוף גם את המכונות עצמן, נזקק לפחות הון
השקעות מחו"ל ולפתוח מטבע זר להיצרוכת.

את תעיינו בחכנית, ונראה שהסכום
של 200 מליון ל"י מספיק פנימי במשך 4 שנים תושב על יסוד
ההנחה, שהישוב יכול לתמוך מהבנקא פרזית 150 מליון לירות כל
שנה. זאת, שהסכונות יחלה באופן יחסי מ-4/2% עד 13%. נגד הנחה
זו ישנן שתי טענות. ישנם אנשים המוענים שהנחה זו היא יותר מדי
אופטימי; לא נוכל להבריח את הישוב לתוך הרבה. לעומתם יש
אנשים המוענים: עליך להגיע להגיע לגיוס גדול יותר של החסכון.
מטרה כך, אגיד לכם מה הם הנחמקים שהניעו אותי להשיג בהחלטה
רק 4/2% שהם אחוז נמוך באופן יחסי.

בסוף תקיפת הבטוח יהיה חצי הישוב, בערך,
עוליה חדשים, אשר נשמח להשיג להם יום עבודה בשתי לירות. אצל העולים
החדשים רגש החסכון אינו מפותח עדיין; הם באים ממחנות אירופה
ואינם רגילים לחסוך; הם תושבים שהסכונות חדאג להם ומיד, משום כך,
הושבני, שצריך להאחר מההנחה, שנוכל להטיל בהם אחת מכמה חסכון
גבוהה על כל הישוב. ננסה לכך, אנו נמצינו בתקופה איכסוריות

שהיא הכרחית בכל תקופה של הטקעות רבות. דרך אגב, גם אם לא היינו ממניינים את הטקעות על ידי שטרי מקרקעים אלא על ידי הון חוץ גם אז היינו בתקופה של אינפלציה, כי התקופה זו הבחירה נניח, נוחתה רווחים במשך 20 שנים או בזמן שפועלי המניין מקבלים את שכרם כהר היום. תקופה אינפלציונית היא תקופה אחד לא נוחה לרגש החסכון, כי כל אחד נזהר להביא את כספו לבנק היום והוא חושב שיגיע יום בו יוכל לקנות בכסף זה יותר בגדל, ולכן הוא ממחר להוציא את כספו. נמוק שליטי אשר הניח אותו להניח אותו חסכון נמוך באופן יחסי הוא ימסטר הקצוב והאמטקה המגביל את הרווחים של ההכנסות וגם זה אינו לטובת החסכון. אם לא ניתן לאנשים את האפשרות להרויח יותר, לא יוכלו לחסוך יותר. מצד שני יש גורם המדבר על ההכרח בחסכון: היות ואנו זקוקים לחסכון על צרכי לחכרית או האנשים לחסוך. אשר לדרכים בהם נכריה את האנשים לחסוך, חרשו לל לענות על כך יותר מאוחר, אלו חן 3 מטרות הוכניות, ועתה אנסה להסביר באילו מידה הוכניות הוטבה להשיג את המטרה השלישית - הורדת תלונות חו"ל.

כפי שתואר בתכנית, נגיע בשנה השלישית למצב בו נגייס 55% של הון ההטקעה מחסכונותינו דרך ב-45% מהון ההטקעה נהיה תלויים בהון חוץ. חושבני שאם נשיג דבר זה, הרי זה היטב לא קטן, ואלה החושבים שנוכל להשיג חסכון יותר גבוהה אינם מחשבים די הצורך בגדול היחסי. אמן לכם דוגמא מהחיסובים שעשיתי פעם ביחס לחסכון האמטרי להטקעות: עשיתי חסכון, שבשנת 1953, לפי הוכניות, תהיה ההכנסה לויש 270 לירות; אני מניח שאחוז המכרנטיים יהיה - 37%; החסכון יהיה קרוב ל-50 ל"י לגפס פלוס עוטר הכנסות המססלה. באותה שנה תגדל האוכלוסיה ב-1/8. זאת אומרת 200 אלף נפש אשר הם 12%. יוצא, יחסי-היינו מניחים שכל אדם ביישוב צריך לסמן את ההטקעות הדרושות לעליה, היו כריכים 8 אנשים לגייס את ההון הדרוש בטביל עולה אחד, למעשה מספיק החסכון הפנימי רק לחצי. על כל פנים אני מניח שהאנשים הפרטיים יחסכו בשנת 1950 4 1/2% מהכנסותיהם.

לטיכונברזוני לחזור על 3 מטרות התכנית:

- (א) תעסוקה מלאה;
- (ב) איחוד המערכת על ידי קבלת ההון הדרוש לחסכון ההטקעות לא בהנחה, אלא כתוצאה;
- (ג) הורדת תלונות חו"ל במדה המכסימלית.

תכנית הפיתוח בנויה על ההנחה, שמחירי התוצרת של היטוב היום יציבים. הנחה זו הביאה לידי אי הבנות, על כל פנים בעתונות. העתונות הבינה, שאני באמת חושב, שהמחירים בשנת 1953 ישארו כשם שהיו בשנת 1949, אני מסטער על אי ההבנה שחלה כאן. למעשה מסמסת הנחה זו רק במטרה להפוך את מכומי הכסף לכמות. אם אין מניחים יציבות המחירים אין צורך לעשות כל מיני חיסובים סטוכים כדי לתגבט את מכומי הכסף לכמות. אם באחד המפעלים תרדנה הוצאות היצור יכול לצל המפעל לעשות אחד טעמי הדברים: א. הוא יכול לקבל דווח יותר גדול ולשלם מכומים יותר גבוהים; זאת אומרת, הערך הנוסף של המפעל יעלה; ב. בעל המפעל יכול להוריד את מחירי התוצרת ולהשאיר את ההכנסות על גובהן הקודם. מבחינה כלכלית, החסכון הוא היינו הרך אם נקבל בעד 100 לירות כמות מסוימת של סחורה ושידוטים מסוימים, או אם נקבל בעד 150 לירות אותה כמות סחורה ואותם שידוטים. בטבילי סכום הנייר הינו קובע, אלא מה אוכל לקנות בנייר זה. מטרת התכנית היא, להוריד את התצרוכת לנפש מ-200 ל"י ל-208 ל"י לנה ומצד שני להעלות את ההכנסות. על ידי כך אנו פותחים, מה שנקרא "חור אינפלציוני"; לאנשים תהיינה יותר הכנסות ופחות הוצאות. בעית המדיניות הכלכלית היא, אין לשאוב את כוח הקניית הפירות מכיסי המפרנסים ומהסוק. כבר הזכרתי את האמצעים שיוליכו אותנו למורה זו: א. הקפאת המסים היטיריים; ב. עזר החסכון. עלי להוסיף, שאם נצליח להוריד את המחירים

זה יצור עידוד יעיל ביותר לרגש החטכון, כי כאשר כל אדם יודע שהמחירים יורדים, לא יוציא את כספו אלא יתחבט אותו לבנק, כי יחשוב שמחר יוכל לקנות יותר בעד לירה מאשר היום. אבל, אל לנו להסתמך על ההכנסות בלבד, כי לא צר לנו נמצאים בתקופה אינפלציונית ולפי כל הסיכויים נשאד בטאב זה לפחות בזמן העליה הגדולה. משום כך, אנו צריכים לבחון את הטלחה באינפלציה לא רק מצד ההכנסות, מצד הכסף אלא גם מצד התצרוכת, והאמצעים הכדוקים לכך הם, מה שאנו קוראים - פוליטיקה של צנע; זאת אומרת פוליטיקה של קצוב ופיקוח על המחירים על הקולציות ועל ההכנסות.

חושבני בני האין ברירה אלא להרחיב את הקיצוב על כל המצרכים החיוניים, כלומר לא רק על צרכי מזון אלא גם צרכי תלבושת, הנעלה וכו' ואולי גם יתייחסו בכל פעם כאשר מדברים על קיצוב ופיקוח טוענים המתנגדים: יצרנו סוק שחור ללא גבול. בעיה זו קיימת גם בארצות אחרות ובט בגדה "ש תרופה, בכל אופן להלכה, והיא - שיטת הקשר; אם אומרים לבעל בית "רוחמה צריך לסטור לחנויות אלה ואלו כך וכך כותבות ורק אז תקבל את החושים. בעל בית החרושת אינו יכול לטכור לטוק הטוור, כי אם לא ימטור תלושים לא יקבל חושים ולא יוכל להמסין ביצור.

מבנה התכנית, אנו וחברי לעבודה בנינו את מבנה התכנית סלמטה ללמעלה. ביונינו עה כל הגורמים הבקיאיים ביצור חקלאי - מטורד החקלאות, המרכז החקלאי, התאחדות בעליה התעשייה, בתי חרושת ליהלומים, מזכירי ההסתדרות הכללית, מטורד האטפקה והקצוב, המפקח על המלאי - מהו המצב הנוכחי במפעלים ביחס ליצור, תעסוקה, באיזו מדה סנוצל האיווד, באיזו מדה זנף או מפעל זקוקים ליצור חדש, באיזו מדה הציווד הנוכחי יכול להגביר את התפוקה סבלי להכניס טכונות חדשות, לאיזה טווקים שולחים המפעלים את תוצרתם ובפרט באיזו מדה סוכרי. המפעלים את תוצרתם בחו"ל. כל זה ביחס למצב בזמן החקירה. נוסף לזה טאלנו כיצד מגייסים המפעלים את המצעי היצור שלהם, באיזו מדה הם קונים את חמרי הגלם בחו"ל, באיזו מדה סניחים המפעלים שאפטר ליצר את חמרי הגלם בארץ. בדרך זו קבלנו תמונה על התשומה; תמונה הכוללת את כל החקלאות, החרושת, טסק הבניה והסידרותים והמטטרפת למעין סוזאיקה הסודרכת מאבנים קטנות, ונותנת לנו לכל שנה של התכנית מה שאנו קראתי בטם "מאזן הכלכלה הלאומי". תפקידי המאזן הם: א. להרבות את הקטרים ההדדים בין חלקי הכלכלה לבין עצמם; ב. קטר על הצרכים בטתי דרכים: א. הענף בותן לצרכן את התוצרת; ג. הענף טטלם לצרכן את ההכנסה של קונה התוצרת; ג. להרבות את הקטרים עך חו"ל; יבוא לכל ענף ויצוא לכל ענף. ד. קטר עם ההון הלאומי. ההון הלאומי מתבטא במאזן רק באופן חלקי ולא בצורתו הטלמה; מצד אחד כמה תורם הענף להגדלת הערכים הקבועים; באיזו מדה המסק החקלאי, לטטל, טגדל עגלות, מטעים וכו'. העבודה הטוטקעת בענפים הטוניים טעלה גם היא את המאזן הלאומי. ומצד טבי תורם ההון הלאומי לתפוקה בוספת ביצור הטוטף.

עמה, הרטו לי לנגוע בבעיה העומדת בהתחלת כל תיכנון - אם בכלל ובאיזו מדה התיכנון אפשרי. דומני שהיזו 4 טענות נגד אפשרות התיכנון. הטענה ראשונה הימה: אצלנו ישנם גורמים יסודיים שהם כל כך אי ודאיים שלא תוכל לעשות טום תכנית. בראש וראשונה, אינך יודע כמה הון תקבל סח"ול; אינך יודע כמה עולים יבואו כל שנה וכו'. נגד טענה זו אפשר להגיד: כל תיכנון לזמן ארוך או בינוני, כל תכנית חומס היא טעין תכנית אטטרטגית; זאת אומרת תכנית כזו קובעת בקוים כללים את הכיוונים בהם צריכה ללכת הסדיניות הכלכלית-בספית. אין מתפקידה של תכנית לזמן בינוני - לתקופה של 4-5 טנים, לקבוע מטטרות ופרטים. תכנית לזמן בינוני, או ארוך דומה להרהורים אשר בפניהם עטרו גנות הגרית בטנות הטלחה הקודמת - 1941/42, כיצד לכבוש את מצודת היטלר, מטפון או טדרום, והנה החליטו מה שהחליטו אבל בכל אופן רק באופן עקרוני, לפי לוח הזמנים להפתוח העניינים.

חושבני, שתכנית ל-4 שנים מוכרחה להיות
 גמישה; היא יכולה לקבוע רק את הקו הכללי. כאשר יגשו לבצוע
 התיכנון יהיה הכרח לחלק את התכנית לתקופות של שנה ולהגדיר
 בהתחלת כל שנה ב יתר ז'יקנות את סדרות התיכנון. בסיכום התכנית
 מתאי סיכום קצר כיצד נגשים לתיכנון בארצות הסקנדינביות. בארצות
 אלו מרכיבים כל שנה מה שקוראים "תקציב לאומי כלכלי" ובו קובעים
 את הסדרות לשנה הבאה לטטל: כמה טטים צריך לגבות, מה הן ההסקעות
 הדרושות וכו'. דוטני טגם אנו צריכים ללכת בדרך זו בערך; לחלק
 את תכנית 4 השנים לתכניות שנתיים ואת הסטיבות דורשת, להתאים
 את התכנית השנתית לסינויים הטובים. בטלים אחרות, הטענה, שאצלנו
 התיכנון הוא בלתי אפשרי בגלל הגורמים הטטנלים, אינה נגד תיכנון
 כללל, אלא היא בעד גמישות התיכנון, ועל גמישות התכנון כל איש
 ברועת מספיים. עוד הערה לנושא זה, ארצות מרטאל מוכרחות גם הן
 לעשות תיכנון ולטענה הן מגישות מדי פעם בפעם יוזמה על ההתקדמות;
 כיצד השתטטו בכספיים; מה עשו, מה השיגו ומה לא השיגו וכו'. בקודת
 הטוקד של ארצות אירופה היא, כידוע, מאזן התשלומים. כל הארצות
 הללו שואפות למלא את חסרון הדולרים שלהם. בראש וראשונה באנגליה
 וגם ביתר ארצות אירופה קלטת הבעיה הזאת הטחריפה והולכת כי הן
 מטדלות לסטור על תעסוקה טלאה וכל פעם שהן עטטות השקעות לטק
 תעסוקה, הן שולחות פחות סחורה לשוק. כך טיש להן פחות טטבע זר
 ומאזן התשלומים כבר אינו טקול. על כל פניו מאזן התשלומים הוא
 האלף והתו של דאגותיהן, יוצא טאם באנגליה או בצרפת או בארצות
 אחרות עושים תכנית לשנה לפי מאזן טקול וקודת טבאטריקה יט
 פתאום ירידת הקוניטטורה ואינם יכולים לסכור את אטור וטטבו לסכור -
 כל התכנית נופלת. דוגטט זו באה להראות לנו, טגורם אי-הודאות
 בארצות אלו הוא באופן יחסי חזק טאד. לעוטת זה, אצלנו כמו בכל
 ארץ טאינה טפותחת ויש לפתח את החקלאות, הבניה וכו' מאזן התשלומים
 חשוב טאד אבל רק לחלק מהפעולות ולעוטת זה ישנן הרבה פעולות
 פיתוח פניטיות התלויות רק בחלקן במאזן התשלומים. זאת אומרת, שאצלנו
 גורם אי הודאות טטן באופן יחסי מאטד בארצות אירופה. אתן לכם
 דוגמא: אנו לנו טטבע זר ואנו בכל זאת רוצים לבנות טיכוניים,
 נוכל במקרה הצורך להקים בתים בלי עץ. כלומר, בלי דלתות ובלי
 חלונות, נכון, זה לא טוב, אבל יותר טוב מאטד בלי בתים בכלל.
 דוגטט זו טראה לנו שאצלנו, גם עם אי-הודאות אפשר לעשות טטהו.

טענה שניה נגד תיכנון אטד טטעתייה
 מכמה אנשים היתה: אצלנו אפשר לעשות תיכנון לחקלאות, אבל לטיכוון,
 לענף הטתכת, אין לעשות תיכנון כללי.

כדי לדון על גיטה זו, נחטוב לרבע
 מהו בעצם תיכנון. כפי שאמרת התכנית צריכה לקטר בין הסטטורים
 הטוניים של הכלכלה. אתן לכם דוגמא: למטל, בטטח החקלאות ענף
 הטפתח הוא ענף הפלחה. הפלחה טיצרת גרעינים אטד אותם אנו יכולים
 לתת לרפת, לבריכות הדגים ללול, או איטט לבני אדם. אם כן צריך להיות
 תיאום בין פיתוח הפלחה ובין הרפת, וצריך לקבוע כמה לתף טתוצרת
 הפלחה לענפיים אלה ואלה. טמד טני תלויה הפלחה ברפת, כי בלי הרפת
 אין סחזור גרעינים. לכן, צריך לקבוע את הקטר בין הענפיים הטוניים ואחר
 כך את הקטר בין הענף הטרכוזי והחקלאות; כמה גרעיני טטן צריך לגדל
 כדי לתת טנה טטויטת של טטן זית; כמה טטן זית לטלות לתוץ לארץ.
 וכו'. חושבני, טאיני צריך להרבות בדוגטאות. כל אחד מהענפיים הטמיצהלים
 לצרכן טתכטיים ברוף על ידי הלירה של הצרכן. בניח, למטל, טטטורד
 החקלאותהיה עושה מה טלא עטה - היה מגיש תכנית לפיתוח החקלאות
 ואחת טתוצאות התכנית הזו היתה, טהצרכן צריך להוציא 70% מהכנטתו
 עבור מזון בלבד. תכנית כזאת לא היתה טטאירה הכנטת בידי הצרכן
 בכדי לקנות בעלים וצרכי הלבטה. יוצא שפיתוח הטטק היה במקרה זה
 חד צדדי; לא היתה תעסוקה נוספת בענפי אחרות, והחקלאות היתה טתבטטת
 יתר על הטירה, זאת אומרת, לא היה טגיעים לידי בטיס ארגני וטקול
 טל ענפי הכלכלה. עוד דבר: ענפי הטטק הטוניים טתכטיים ביניהם, לא רק
 על הוצאות הצרכן אלא גם על הון ההטקעה טיטנו, על טטבע זר ובטקרים
 טטויטיים גם על תעסוקה כגון: אם נרצה לעשות עבודות צבוריות בקנה

סדה רחב לא יהיו פועלי בנין מאומנים פנויים לשיכונים, לא יהיה מלט לשיכונים וכו'. בטלים אחרות: אין תכנית חלקית; אין לדון על תכנית פתוח של כל ענף לחוד אלא רק על רקע של תכנית כללית, כי רק תכנית כללית יכולה לתת לענף מסוים את מקומו בכל הסכמים; ביחס להון הטקסה, ביחס לתעסוקה, וביחס לקניית הצרכן.

שאלו אותי: מהו יחס הבניה בתוך תקציב הפתוח: על כך עניתי, שבמסומצע באנגליה ובאסדקה, אשר בהן יש סטטיסטיקה, תופסות הבניה ועבודות האבדולות יחד כמחצית - ההסקעות, ואני חושב שגם אצלנו הטקעות אלה אינן צריכות לעלות על החצי. אל תבינו אותי לא נכון. אינני אומר שהשיכון זה דבר בלתי פרודוקטיבי; שיכון יכול להיות פרודוקטיבי מאד, כי אם רוצים לפתח תעשייה בבאר-שבע, למשל, ואין נותנים שם לפועלים שיכון הם לא יטארו שם. לכן, הבית לא פחות דרוש לפיתוח התעשייה מאשר הטמונות בבית החרושת. אבל, בכל זאת צריך לדאוג גם לבתי החרושת ולכן, צריך להיות יחס מסוים. אינני חושב שאפשר להגיע לדעה מבוססת על יחסים אלה מבלי שנעשה ליצטנו איזום והוא: **השבון** על הצורה שאליה צריכה להגיע הכלכלה בסוף התקופה; זאת אומרת במלי לעשות תנית פיתוח.

התצרוכת הגיעה בתכנית לידי כך שהוצאה על מזון תעלה בערך מ-45% עד 50% של הכנסת הצרכן. בדקתי את הדבר כי אצלנו ישנן חקירות סוקרטות שהגיעו לאחוז יותר גבוהה בייחוד בטכנות שההכנסות אצלן יותר בטוכות. אבל, אם מסוים צריך להבין שזהו המסומצע הכללי. בכל אופן מצאתי שגם בחו"ל קיים יחס כזה; בארץ עטירה שההכנסה יותר גבוהה, המזון תופס אחוז יותר נמוך. בסין, אחוז המזון - הכי גבוהה ובאסדקה הכי נמוך. נדסה לי שהאחוז 45-50 הוא דבר התקבל על הדעת, כי הוא מאפשר, על ידי לקנות גם צרכי הלבשה הנעלה וכו', להפעל את בתי החרושת להלבשה הנעלה וכו'. אל נחשוב שאפשר לבסס ענפי חרושת כגון: הלבשה, רק על יסוד יצוא לחו"ל, כל מפעל השולח חזרה לחו"ל, מחוץ ליהלומים, סוכר, למכור גם בשוק הפנימי לא רק בגלל זה שכיום המחירים אצלנו הם יותר גבוהים אלא מפני שהשוק הפנימי יותר גמור ויצוי מאשר שווקי היצוא; הגעתי ל-10-13% הוצאת הצרכן על הלבשה והנעלה ודומני שגם מכסה זו מתקבלת על הדעת.

טענה שליטת נגד התיכנון, והיא מאד מקובלת היתה - אם תעשה תיכנון לא תקבל טסקיעים מחו"ל, כי הטסקיעים מפתדים מכל הקטור עם תיכנון. על טענה זו אפשר להשיב: כל זמן שיש לנו עליה גדולה של 15%-20% מכלל הישוב איננו יכולים להניח, שקצב הרחבת היצור יכלל להדביק את קצב הרחבת הישוב. פשוט מאד, מבחינה פיזית אי אפשר להרחיב את היצור בקצב כזה. ברור הדבר שהפיות מתרבים יותר מהר מאשר אנו יכולים ליצר בעצמנו. התוצאה היא, שנצטרך לחלק את פרוסת הלחם שלנו עם העולים, וזהו קיצוב אחר מאשר לחלק מה שאין לנו. אם יש הכרח לקצוב יש גם הכרח לפיקוח; פיקוח על היבוא, על המחירים וכו'. אם כן הקטיים העיקריים להסקעות מהחן הם - הקיצוב והפיקוח, אבל הקצוב והפיקוח הכרחיים למדינתנו בזמן מעבר; זמן עליה גדולה. ברור הוא שהפיקוח והקצוב הם צדדים שליליים מה שקוראים: כלכלה בלתי חופשית, לכן מן ההגיון להגיד: אם המסמלה סוכרחה להפיל על העם את הצדדים השליליים, תתן לפחות לאלה הרוצים להסקיע וליצר בארץ - תיכנון, התיכנון יתן למסקיע במחון; הוא יתן לו אספקה, חסדי גלם ושוקיים למכירה. לכן, אני טוען שלא התיכנון כשלעצמו מפחיד את המסקיעים אלא העובדה שלא מספירים להם שהקיצוב והפיקוח הכרחיים והתיכנון יתן מבחינה חיובית את הצדדים השליליים שהם בלתי נמנעים אצלנו במצבנו הנוכחי.

טענה 4 נגד התיכנון היא בעצם טענת מטנה לטענה הטניה שאין לתכנן ענפים והמדובר הוא בענף הכחון.

היון.

כולנו יודעים שגזסרך במצבנו הפוליטי כיום למאורף בטדה מכסימלית לייטפקה עצמית לא רק של חיטה אלא גם של נטק ותחמושת. אנשים הטוענים בתכנון את ענף הבטחון אבל לא את ענפי הכלכלה בכללם, טענה זו מזכירה לי ספר אשר הגיע לידי לא מזמן ואשר יצא בהוצאת הממשלה האנגלית לטרות שמחבריו אינם פקידי ממשלה אלא שני מלומדים. בספר זה יש לתוח על סיבות הכסלון של גרמניה בטלחת העולם הראשונה. בימי טלחת העולם הראשונה היה לגרמנים סתכנון כלכלי מסדרגה האטונה - היהודי ולטר דאיגנר - אשר ידע לארגן את טטק הטלחת לטופת. הוא נתן להם כל מיני נטק ותחמושת בטדה כזאת, טעל טוף הטלחת הגרמני היה מצויד כראוי ולא נפל בזה טון האנגלי. אבל לעומת זה לא תוכנן הטטק הכלכלי אלא להפך; הם הוציאו אנשים מהחקלאות ומענפים אחרים. וכך יצא טבסוף טלחת העולם הראשונה קבל העם הגרמני רק 2/3 של הפחטמנים אשר קבל לפני הטלחתה ירק 12-18 אחוז של טומן והתוצאה היתה טהחזית הפנימית התמוטטת, והתמוטטות פנימית זו עברה גם לצבא. זו היא הטבה לכסלון גרמניה. דוגמא זו מדברת בעד עצמה ביחס למצבנו אנו. אין לנו לתכנון אטפקה צבאי בלבד ולא וק טפני טתיכנון כזה אינו מתקבל על הועת אלא בגלל זה שהוא יקר מדי. כיצד נוכל להחזיק במי חרוטת אך ורק למכוונות יריה ולרוביץ? עלינו להחזיק טפעלים כאלה טבימי טלום ייצרו חלקי מכוונות ובטעת הצורך יהפכו לבתי חרוטת ליצור מלחתה. עוד הערה לנושא זה: כל זמן שיט טתיכנון יש טעין התחרות על קבלת טיטע זר, וטבחינה זו לצבא יש יד חזקה והטפעל גדולה עלינו ועל האוצר ועל ידי כך הוא טבטיח לו את הטטבע הזר. גם טבחינת הינקר יש צורך במיכנון. היות וכיום הצבא דורט ולוקח טבלי להתטב, אנשי הטטה אינם יודעים מה יהיה מחר וטאין יקבלו את הצויד הדרוש בטעת הצורך. לעומת זה אם יתכנון את כל הענפים ובתוכם את ענף הבטחון יקבל הצבא בטקרה הצורך את האטפקה בכטויות הדרושות מיתר הענפים ולא יצטרך להבטיח לעצמו את האטפקה מלכתחילה. דבר זה יאפטר חטכנון בהוצאות הבטחון.

אלו הן ההערות הכלליות טרצית להקדיטן לדיון על תכנית הפיתוח. כי אין כלולות בוכנית. אני מציע לחברים לעיין בתכנית לפני הדיון הכללי על התכנית.

א. בהיר: אני מקבל את הצעתו של ד"ר גהינבאום את מי כבוד עזינתו בתכנית, אבל הוטבני שאין זה מטטיק. אני מציע לתת לחבריה טבוץ ימים כדי לעיין בתכנית ואז נוכל לקיים את הדיון על התכנית.

צ. יהודה: לא קראתי את התכנית, אלא עברתי עליה בריטרות. אבל דומני טכל עניין התיכנון הוא נכון כאשר ניחנת האטטרות לטבעו. לדוגמא: אנו עושים תכנית לחקלאות ואצלנו המטצעית תכנית זו הם המדינה או הטוכנות. לעומת זה בחעטיה מתערבת הממשלה טעט מאד, כי היא טומכת על היזמה הטרתית, הצבורית ועל הקואופרטיבים. לכו, אני טואל כיצד אנו רואים את הגטמת התיכנון באר המטילה אינה מתערבת, ואינה טטקחת.

היו"ר מ. בדר: ראיתי למאול אותה הטאלה. טר הצורך הודים כי בטנה טר דורמו כאלף מטטלים קטניות של חיילים משוחררים, עוליים וכו'. טר האוצר אשר טרק בוודט כברוטל הוטא חוק האומר, טטעם אחת בטנה יהיו מטטלים אלה חיביים לתת דין וחטבון על היצור שלהם. נטטעל הטאלה מי יכוון מטטלים אלה; מי יגיד לאט כמה ותיך ליצר?

טאלה שנית. תכנית החקלאות מוטממת על פיזור האוכלוסייה בהתאם לטחית. הנומדיים לטרותנו. כמטרה טבוקטת תהווה החקלאות 20 מכלל האוכלוסייה ו-80 של האוכלוסייה יטממו במקומות אחרים. ברצוני לטעת את הטלוקה של האוכלוסייה תחיה חוטטית

או מכוונת. דבר זה קשור עם עורך החבור, עם עורך הסרנספורט בנקודות השונות של היצור החקלאי. האם ריכוז הישוב העירוני החדיש יעשה בסביבות חל-אביב וחיסה דוקא, או בסביבות באר-טבע?

א. ריקנטי: ד"ר גלינבאום אמר, שחסכון האנשים המושיים צריך להגיע ל-150 מליון ל"י, אך הוא לא המביר כיצד נכריח את האנשים לחסוך סכום כזה.

מ. אונג: לא שמעתי בדברייך, שנגעת בשאלה לרגת החיים. אני רואה שאלה זו כאתח הנקודות הקובעות את כל התכנית. ברצוני לדעת באיזו מידה הנתה זו לצריכים להחזיק בדרגת חיים מסוימת קבעה את כיוון התכנית. למעשה, נאמר שחכנית שיטנה הורדת רמת החיים מ-270 ל"י ל-200 ל"י. אבל יחד עם זה נאמר שאי אפשר להגיע לחסכון גדול. לי נראה שאפשר להגיע לחסכון יותר גדול אם מוכנים להוריד את דרגת החיים במידת מה.

אתח מהנתות התכנית היחה-חיסול המחנות בשנת 1952; בשנת 1951 לא יהיו במחנות יותר מ-10,000 מפרנסים זאת אומרת 30,000 נפש. כיום נראה כבר שיהיו קשיים רבים בהגשמת הנתה זו. ברצוני לדעת באיזו מדה עלולה נקודה זו לפגוע בכל התכנית.

בדף שש של התכנית אני קורא, שביצוע התכנית צריך להעשות למי חכנית שנתית, וזה דבר המתקבל על הדעת. נוסף לכך נאמר שט שכדי לבצע את תכנית שנת 1950 צריכה חכנית זו להיות מוכנה במאי 1949 כדי לעבור את כל השלבים להתאמתה. לכן, אני שואל אם לא נצטרך להוזיז את כל התכנית לשנה אחת זאת אומרת לשנת 1954.

א. בהיר: בקשר עם חכנית ההשקעה אשר למי הערכתך צריכה להגיע במשך 4 שנים אלו ל-500 מליון ל"י. לטח קליטה 800,000 נפש נוספות. מזה 200 מליון ל"י חסכון בארץ ו-300 מליון ל"י דרך השקעה מחו"ל. מה יש פלוגתא; יש מי שבונה את זה על 350 מליון ל"י גיוס הון בארץ ו-150 מליון ל"י הון השקעה מחוץ. הפלוגתא אינה פרינציפיונית מכיוון ששני הצדדים מוכנים שצריך יהיה להבני הון מהחוץ. לשאלה זו יש גם אספקט אחר. הייתי רוצה לדעת מה סכום המטבע הזר הדרוש לביצוע התכנית, אם כן אני זודע שתכנית זו אינה מסורסת אלא במסגרת קוים כלליים, הון הנתה שבמשך 4 שנים אלה נפתח את העעסיות ונקטין את הצורך במטבע זר?

ברצוני לדעת באיזו מדה הרזרבה של ההון הפנימי מנוצלת על ידי האשראי החנימי.

ח. לנבאו: ברצוני לשאול את אדוני בקשר לבעיה החסכון. באיזו דרך הוא חוטב להגיע לחסכון גדול? כידוע תלוי ייחל החסכוני בהתנסות וההכנסות בהרחבת היצור והרחבת היצור במטבע זר במ"ה גדולה. אט כן, מה נוצר מעין סוגר והשאלה היא איך לפרץ אותו.

ברצוני להרחיב את שאלתו של חבר הכנסת בהיר. מטבע זר דרוש לנו לא רק לטח השקעות אלא גם ליבוא שומק. לכי התכנית למשל, אורח-החיים החקלאות, גרעינים רט בשיעור 25% של התצרוכה המקומית.

מר וגנר: המדובר הוא רק בחיטה.

ח. לנדאו:

כך אמר שר האוצר בנאומו בכנסת:

כדי יהיה לנו 75% זאת אמרו שהמטבע הזר דרוש לנו גם לשם העסקות וגם לשם יבוא שווק. הייתי רוצה לדעת את יש חשבון כללי של המטבע הזר ביחס לשני האספקטים וכיצד נשיג את המטבע הזר.

האם מגמת החשבון היא מגמת טובה?

ד"ר טורדר:

אני מעדיף לשאול את שאלותי לאחר שאקרא את החכנית, אבל עתה ברצוני לשאול רק שאלה פרוצדורליות. האם ישנה מחשבה כיצד להגשים חכנית זו? אצלנו יש בדרך כלל נמיות אינדובידואליות אפילו במקטור הקולקטיבי. כדי להגשים חכנית כזו יש צורך במשרד מרכזי וריכוז מלא.

ד"ר גרינבאום:

על כמה שאלות אוכל לענות בבת אחת.

א. כיהת הממשלה לבצוע.

לשאלה זו ישנם כמה צדדים הנוגעים יותר לממשלה מאשר לעמ"ת. בחזר דוגמא לבצוע החכנית נחתי את הגישה הסקנדינבית, אבל ברור שאי אפשר יכמו בהרבה מקרים אחרים להעביר באופן סמימתי את השיטות הנחוצות בחו"ל.

ב. הפרוצדורה.

שאלה זו היא נושא לדיונים בממשלה ואינני יכול לומר מה מצב הדיונים. בקשר למשרד מרכזי וריכוז, הרי ילנן כמה הצעות וגם אנוכא הצעתי הצעה, אבל דבר זה לאנוגע לחכנית. השאלה הנוגעת לחכנית היא כיצד תמקח הממשלה על הקוארטטיבים הקטנים והממוצלים שהוקמו בשנה האחרונה. דומני, שהחשובה היא: היות והיות למעשה החומרים מחו"ל מהווים מפתח לכל ענפי היצור וההקצבות של חומרי הגלם נמצאות היות בידי הממשלה על המלאי, בזה יש לממשלה אמצעי אדמינסטראטיבי וכלכלי כדי לכפות את רצונה על כל מערכת היצור.

ג. כיצד נגיע לכיור האוכלוסיה בגלל / ובנגב?

על שאלה זו עמדתי בקצרה בטיבות החכנית, ואמרתי שחכנית זו היא רק התחלה. חיכונן כלכלי צריך להיות מבוסס לפי מה שהייתי אמר חיכונן סונקציונרי. קודם כל צריך לקבוע את היחס בין הרפת והלול ורק אחר כך אפשר לומר איזה טיפוס משק יהיה בגללל ואיזה בנגב.

ד. כיצד נצליח לגבות מסכון של 150 מליון ל"י?

את נקח את המקרה האידיאלי שכל התצרוכה היא במנוח קצובות אז לפי חישובו של ד"ר יוסף אוכל להוציא על מזון, לפי תלושים, רק חמש ותצי לירות לחדש. לפי חישובו הכללל גם קרת ומצרכים אחרים, אשר איננו מומיקלל בחישובו של ד"ר יוסף, מגיעה החוצאה למצרוכה לנפש ל-5_7 ל"י לחודש. את נן תשאו לכל אדם רזרבה של הכנסות כי לא יוכל להוציאן, ובה הוא יכול לקנות שני דברים להביא את הכסף לבנק, או להחזיקו בבית. בשני המקרים הללו חוטף האדם את הכסף; אם הוא מכניס את הכסף לבנק, הרי עוליה המקדונות בבנק ואפשר להשתמש בהם מבלי שתחוטב ידע על כך. גם את האדם מחזיק את כספו בבית זהו חסכון. מטני שבמקרה זה כל שטר כסף הוא למעשה הלואה הניתנת לממשלה. זאת אומרת שגם במקרה זה יש חסכון. מובן, אינני מתעלם מהעובדה

שחמכון כזה מסוכן כי אפשר לזנות בו בטוח השתור. אבל, כל זמן
שחמכון לא הוצא מהמדינה הוא חמכון,

היו"ר מ: ברה: אחת דברת על האנשים המטומים אשר
לא יסוכלו להוציא את כספם, אבל
יש עוד סוג באוכלוסייה, כיצד יחסוך סוג זה?

ד"ר גרינבאום: נניח שמישהו ירויח בטוב השתור הון
הועפות והוא משתמש בו לקניית יהלומים
או בחינה אם כן למוכר היהלומים יש עכשו מזדמנים והיהלומים
רק עובדים מיד ליד. אינני נכנס בעת לשאלת הברחת הון לחו"ל.
החלפת היהלומים מיד ליד אינה נוגעת לכלכלה כי במקום השקעה יש
השקעה שליטת של הקונה; הוא נוהג למכור 1000 לירות ובמסות זה
מקבל יהלום. היהלומים יכולים לעבור 1000 מעמילדי ליד ועדכם לא
ישתנה.

לשאלת מר אונא אם אין לחשוב על
חמכון יותר גבוהה. בהערות המוקדמות שלי הזכרתי את הנמוקים
אשר לדעתי צריכים להזהיר בפני הנתנה יותר מדי אופטימיות
כלפי החמכון, והם:

- א. בטוח תקופת הפיתוח יהיו העולים
את מחצית היטוב;
- ב. שיטת הקיטוב והטיקוח אשר נהיה מוכרתיים
להחריטה. ככל שנקביל את ההכנסות אין לצפות לחמכון יותר גדול.
למעשה הורדת החצרות "רמח החיים" היא יותר גבוהה מ-6%, כי
מכומי הכסף 220 ל"י אינם מספקים את כמות הסחורות והשירותים
שאפשר לקנות בהם. ההורדה מ-200 ל"י ל-208 ל"י היא הורדה בכסף
אבל ההורדה הריאלית עלולה להיות יותר קטנה. אינני יכול להגיע
לידי אומדנה מדויקת כי אינני יכול לפנות חשבונות מדויקים
באילו מדה נובל להוריד את היצור.

את החלטה לשאלה, מהו אחוז המטבע
הזר בחכנית הפיתוח - חמצאו בחכנית.

נשאלו שתי שאלות בקשר למטבע הזר:
א. כמה מטבע זר דרוש להצרכות
שוטפת - אגב בהצרכות השוטפת יורדים הצרכים במטבע זר כי בכל
פעם נגדיל את היצור הכנימי - וכמה מטבע זר נצטרך להזקעות. בקשר
לשאלות הללו נתקלנו באי הבנה בעיונות. מישהו כתב שאנו זקוקים
ל-650 מליון ל"י ברמתו למטרות חדשות בחקטיה מבלי שיווריד כמה
מזה ויחזו ממלאי הקרנות שלנו. 500 מליון ל"י זה השקעה נמוך 650
מליון, זוהי השקעה ברמתו. אין לקרב את העובדה שמחוך 650 מליון
ל"י יצטרכו לקנות מכונות וחמרי בנין באכות של 100 מליון ל"י.
אין זה מזדהה עם תלוחנו בחו"ל; תלוחנו בחו"ל הרבה יותר גדולה.
אביא דוגמא: הנניח, משק חקלאי מבודד כליל מיטוב הרובה להרחיב
את שטחו המעובד. שטח יש בשפע הוא רק צריך עבודת גרעיניים
לזריעה ולא יותר. את העבודה יכול בעל המשק להשקיע בעצמו; במקום
8 שעות יעבוד 10 שעות אך לא יזון את הגרעיניים. לבעל המשק יש בת
והיא מתחננת עם בחור המביא למשק 2 שקי חיטה כנדוניה. 2 שקי
חיטה אלה הם ליבוא הון. חלק משני שקי החיטה משמש לזריעה וחלק
שני משמש למאכל כי נוסף עוד מה במשק. דוגמא זו מלמדו שיבוא
הון משמש גם להצרכות וגם להשקעה. הון דוגמא שניה: בטוח מלאמת
העולם היו ארצות אירופה כגון: צרפת, הולנד, פולניה מאזידות
במנגנון יבוא היתן, אבל הגרמנים בזמן שלטון על ארצות אלו
הוציאו מן את הפרה ואת כל חמרי המזון, והרבות אלו לא ידעו
כמה הן וטקלימנה. לכן חכנית מראשית נחנה להוציא אלה לא רק
חמרי גלם אלא גם קופסאות חלב ושאר מרכיבי מזון. עזרת מראשית

